

Van het bestuur

Verantwoording van een door de HHK “Albertus Perk” ontvangen erfenis

Medio 2005 ontving het bestuur bericht van een notaris te Soest, dat er sprake was een erfenis die ons ten deel zou vallen. Het zou gaan om een nalatenschap van mevrouw G.G. Suijk, geboren te Hilversum en overleden in Soest. Zij schijnt een sterke band te hebben gehad met het Gooi, hetgeen tot uiting kwam in haar testament. Daarin werden naast enige charitatieve instellingen ook diverse historische kringen uit onze regio als erfgenamen genoemd.

Aangezien het om een substantieel bedrag zou gaan, heeft het bestuur zich vervolgens ingespannen om na ontvangst aan die gelden een goede en zinvolle bestemming te geven, die in overeenstemming diende te zijn met de doelstelling van onze vereniging. Daarbij kwamen zaken als excursies, cursussen, ontwikkelen van een historisch werk over Hilversum en een in te richten oudheidskamer aan de orde.

Met name aan het inrichten van een oudheidskamer, waaraan in eerste instantie de voorkeur werd gegeven, bleken vele bezwaren te kleven, vooral op het gebied van huisvesting, organisatie en bemensing. Gezien al de te verwachten en reeds onderkende bezwaren heeft het bestuur besloten daar van af te zien en zich meer te richten op andere mogelijkheden van verantwoorde aanwending.

Voorop stond/staat daarbij, dat er geen overhaaste beslissing moest worden genomen en dat in principe alle (huidige en toekomstige) leden baat dienen te hebben bij de gekozen bestemming(en).

Een en ander dient uiteraard te passen binnen de doelstelling van de vereniging: historisch onderzoek, publicaties over Hilversum en educatie dienen dan de belangrijkste speerpunten te zijn.

Gebleken is, dat er over de geschiedenis van Hilversum eigenlijk geen standaardwerk beschikbaar is. Wat zou er mooier zijn dan daartoe een grote aanzet te

kunnen geven! Een eerste marktverkenning op dat gebied leerde ons echter, dat daarvoor een budget nodig is dat het beschikbare bedrag fors overschrijdt. Andere toepassingen zouden dan niet meer mogelijk zijn. Nader overleg met de beoogde uitgever leidde tot een verantwoorde calculatie, uitgaande van een bijdrage van ‘Albertus Perk’ van ca. 50% in het begrote exploitatiesaldo van het boek “Geschiedenis van Hilversum”. Voor verdere financiering wordt uitgegaan van sponsorbijdragen van derden. Onderzoek en vastlegging onder leiding van een externe deskundige kan grotendeels worden gedaan door eigen leden.

Door slechts een deel van het geld te besteden aan het boek blijven er dan tevens middelen over voor andere zaken.

In december j.l. mochten wij in het kader van de afwikkeling van het testament een bedrag ontvangen van ca. €60.000.

In de bestuursvergadering van 20 augustus 2007 werd besloten daaraan de volgende bestemming te geven:

- * 50% voor het (mede) tot stand brengen van het boek, te verschijnen in 2013/2015.
Om zoveel mogelijk leden te laten meeprofiteren van de erfenis wordt het boek met forse korting aan hen beschikbaar gesteld;
- * 25% voor nader te bepalen activiteiten (zoals bijv. excursies, cursussen, trainingen);
- * 25% toe te voegen aan de algemene reserve ter versterking van de bufferfunctie van het eigen vermogen.

Als er vanuit de leden geen gegronde bezwaren worden aangetekend zal realisatie van de plannen dit jaar worden gestart. Daarbij is het wenselijk, dat er door de leden suggesties worden aangedragen over vorm en inhoud van de “nader te bepalen activiteiten”.

Agenda Algemene ledenvergadering

Dinsdag 25 maart 2008

- 1 Opening en welkom door de voorzitter
- 2 Mededelingen en ingekomen stukken
- 3 Verslag ALV 27 maart 2007
- 4 Jaarverslag van het bestuur
- 5 Bestuursmutaties
- 6 Verslag penningmeester
- 7 Jaarrede voorzitter
- 8 Rondvraag
- 9 Sluiting

Ad 3 Zie hiervoor *Eigen Perk* 2007-2, blz. 86.

Ad 5 Voorzitter Erik van den Berg en Joke Ubbink-van Andel zijn statutair aftredend en stellen zich herkiesbaar.

Ad 6 Na het tekenen van de presentielijst ontvangen de leden de jaarrekening 2007 en de conceptbegroting 2008. Deze zijn ook voorafgaand aan de vergadering op te vragen bij de penningmeester.

Onderdeel van dit agendapunt is de verkiezing van een nieuw lid van de kascommissie. De heer Bär is statutair aftredend en niet herkiesbaar. We vragen leden met boekhoudkundige kennis en bereidheid deze controletaak uit te voeren zich te melden bij de penningmeester.

Jaarverslag 2007

Het bestuur kwam het afgelopen jaar zeven maal in vergadering bijeen.

In februari hebben we helaas afscheid genomen van Ed van Mensch. Hij heeft jarenlang op voortreffelijke wijze zijn bijdrage geleverd als bestuurder, maar blijft gelukkig met zijn vrouw de ledenadministratie verzorgen.

Het was een roerig jaar voor Hilversum op historisch gebied. We maakten en maken ons nog steeds grote zorgen over de historische collectie van Museum Hilversum en hebben daarover de gemeente enige malen aangeschreven. Dat geldt ook voor de straatnaamwijzigingen, zoals het terrein Langgewenst en de vernoeming van een deel van de Lage Naarderweg in Mies Bouwmanboulevard.

Voor het lustrum 2010 hebben we als onderwerp begraven en begraafplaatsen gekozen.

Ledenavonden

De ledenavonden werden weer goed bezocht dit jaar. In januari kwam Jan Lohmeijer uit het hoge noorden om te vertellen over genealogie en wat zijn zoektocht naar zijn familie had opgebracht.

De lezing in februari stond in het teken van religie. Pastoor Leen Wijker vertelde over de Oud-katholieke kerk en architect Hans Jans lichtte de bouw toe. Vervolgens namen de toehoorders een kijkje in de kerk. Annette Koenders belichtte in maart enkele architecten die veel gebouwd hebben in Hilversum, waaronder London en Elling. Niet alleen de bouwwerken, maar ook de mens achter de architect kwamen aan de orde.

Het 75-jarig bestaan van het raadhuis was natuurlijk reden om Arie den Dikken uit te nodigen voor een lezing. Hij ging in april in op diverse aspecten van de bouw en het gebruik van de jubilaris. Ook de zwarte periode, de oorlogsjaren, passeerde de revue.

Een maand later stond Dudok weer centraal. Peter van Dulst vertelde over het project Dudok Revisited in Liebergen.

Na de zomer gaven Ton Verver en Niels Kranenburg een blik achter de schermen van het Mediapark en in oktober was de avond gewijd aan honderd jaar brandweer. John van der Zwan belichtte niet alleen de geschiedenis, maar liet ook aspecten van de hedendaagse organisatie zien.

De laatste lezing ging over het Laanstraatbuurtje. Flos Wisse Smit en Ed van Mensch vertelden hoe het tot stand gekomen is.

Zomerexcursies

De succesvolle zomerexcursies onder het motto 'Op pad met Albertus Perk' kregen dit jaar een vervolg en ook nu was de belangstelling weer groot.

Jan Lamme begon met een fietstocht langs de waterwegen bij Hilversum, waaronder de Gooise Vaart, die vanaf 1650 met een geregelde veerdienst op Amsterdam een belangrijke verkeersader was. Bram van der Schuyt en Ineke de Ronde vervolgden de maand erna in 2006 begonnen wandeling over de 's-Gravelandseweg. In juli werd er weer gefietst. Onder leiding van Pieter Hoogenraad werd een aantal plekken van historisch belang, die een bordje in het kader van

Leesbaar Hilversum hebben gekregen, bezocht.

Piet Bakker leidde ons rond over de Noorderbegraafplaats en wees het grote aantal belangstellenden op de enorme diversiteit aan bomen en struiken.

De laatste excursie in september werd verzorgd door Kees van Aggelen, die de deelnemers meenam door de Hilversumse binnenstad. Vanwege het ongelukkig samenvallen van de wandeling met Hilversum Alive, herhaalde hij de wandeling begin november.

Tijdschrift Eigen Perk

In het eerste nummer schreef Eddie de Paepe over de huisvesting van gastarbeiders vanaf de jaren '60, haalde pottenbakster Jean Rommens herinnering op uit haar jeugd in Hilversum en schreef Wim Verweij over de Wisseloordbunker.

Kees van Aggelen beschreef in nummer 2 de Hilversumse jaren van Jelle Hingst. Verder in dat nummer de rol van de NSF bij kamp Amersfoort door Gerard Raven, een artikel van de hand van Nico Leerkamp over architecten en hun werkwijze en de eerste aflevering van een nieuwe rubriek over verzamelaars van oude ansichten. Percy Poolman beet het spits af met zijn top 15.

Nummer 3 bevatte een zoektocht naar de betrokkenen bij een cadeautje uit 1817 door Ineke de Ronde en de reconstructie door Egbert Pelgrim van de gebeurtenissen rond de gasfabriek van Hafkenscheid. Verder zocht Meyl van Aalst de geschiedenis van scherpshuttervereniging Willem III uit en kwam Jan Verboom met zijn keuze ansichten.

Het vierde nummer, zoals gebruikelijk een themanummer, was dit keer geheel gewijd aan 1907. Verschillende aspecten van het Hilversum van 100 jaar geleden kwamen aan de orde, zoals de sociale omstandigheden, bestuurskwesties, religie en vermaak, maar ook het oprichten van de brandweer, de prijsvraag voor het raadhuis, erfgooiers en de tunnelkwestie.

Leden

In het verslagjaar meldden 79 nieuwe leden zich aan. Opvallend is dat de laatste tijd ook veel mensen buiten Hilversum lid worden. Natuurlijk zijn er ook opzeggingen geweest, maar dit aantal bleef achter bij de aanwas, zodat we ons kunnen verheugen in de doorzettende stijgende lijn. Per saldo groeide het ledenaantal met ruim 25 tot 1105.

Jaarverslag 2007

Werkgroep Monumentenzorg 'Albertus Perk'

Het jaar 2007 heeft voor de Werkgroep Monumentenzorg weer een volle agenda opgeleverd. De werkgroep heeft zich zowel beziggehouden met gebouwen die in de gevarezone dreigden te komen, als met het beleid van de gemeente op monumenten- en ruimtelijke ordeningsgebied.

Op het gebied van monumenten heeft 2007 zowel positieve als negatieve ontwikkelingen te zien gegeven.

Het *Schooltje aan het Noordse Bosje* is medio 2007 op de gemeentelijke monumentenlijst geplaatst, waarmee behoud verzekerd is. 'Albertus Perk' heeft, samen met bewonersorganisaties en Heemschut, bijna twee jaar geprocedeerd om dit resultaat te bereiken. De huidige eigenaar, Philadelphia (zelfstandig wonen voor gehandicapten) heeft geen toestemming gekregen om hier een hoog gebouw met appartementen voor hun cliënten neer te zetten. Philadelphia zal de voormalige dorpsschool blijven gebruiken voor haar (dagbestedings)activiteiten.

De *Logerij aan de Naarderstraat* is in 2007 eveneens een gemeentelijk monument geworden. Daarmee is duidelijkheid gekomen over de mogelijkheden voor een opvallend stukje industrieel erfgoed in de oude dorpskern. De reeds genoemde Stichting Philadelphia heeft het gebouw aangekocht en zal er de wooneenheden in realiseren die eerst op de locatie van het Schooltje Noordse Bosje waren gedacht. Een mooi voorbeeld van een mes dat aan twee kanten snijdt! 'Albertus Perk' is reeds jaren intensief bezig met de Logerij en wij zijn blij dat dit stukje Hilversumse geschiedenis op deze wijze een nieuw leven gaat beginnen.

Het voormalige *Administratiegebouw van de Gemeentelijke Gasfabriek* (REGEV-terrein, nu 'Villa Industria') heeft de werkgroep in 2007 eveneens veel werk bezorgd. Het leek erop dat het gebouw in de plannen voor Villa Industria was opgenomen, als restant van de vroegere functie van dit terrein. Begin 2007 bleek echter dat het gebouw alsnog van de plankaart was geveegd! Op deze locatie wilde men nog eens tientallen appartementen extra bouwen – er moest meer geld worden gegenereerd voor onder andere het zwembad... 'Albertus Perk' heeft zich hier tot het uiterste tegen verzet. Na intensief lobbywerk bij alle raadsfracties is er

Het stationsgebouw aan het Oosterspoorplein heeft de gemeentelijke vernieuwingsdrang helaas niet overleefd.
(foto: Nico Spilt)

een motie aangenomen, die de wethouder opdroeg opnieuw met ‘Albertus Perk’ en ontwikkelaar om tafel te gaan zitten. Momenteel loopt deze planvorming nog volop, en hopelijk zal in 2008 een – mogelijk verrassend – compromis uit de bus komen.

Minder positief is het gegaan voor het *NS-entreegebouw aan het Oosterspoorplein*. Met alle grootschalige werkzaamheden rondom Hilversum Centraal was dit gebouw voor de sloop bestemd. ‘Albertus Perk’ vond dit volkomen onterecht. Het Entreegebouw was een gaaf voorbeeld van Wederopbouwarchitectuur, ontworpen door de hoofdarchitect van de Nederlandse Spoorwegen in de jaren vijftig en zestig, ir. K. van der Gaast. ‘Albertus Perk’ en de Vereniging Heemschut meenden dat Hilversum, dat zich zo graag als “jonge monumentenstad” op de kaart wil zetten, juist blij moest zijn met dit mooie voorbeeld uit het oeuvre van deze architect, een gebouw dat prima een nieuwe bestemming zou kunnen krijgen. Uitgebreid overleg en lobbywerk heeft helaas niet mogen baten; de gemeente zag er het belang niet van in, en in december is het gebouw gesloopt. We krijgen er een rij fietsenklemmen voor terug...

Deze “grote” zaken nemen veel van de tijd van de werkgroep in beslag. Hiernaast krijgen wij vaak vragen omtrent bepaalde ontwikkelingen of wijst men ons op zaken. Wij waarderen dit, en proberen deze

vragen zo goed mogelijk te antwoorden of, waar nodig, mensen door te verwijzen. Wij proberen onze tijd vooral te besteden aan zaken die wij van algemeen cultuurhistorisch belang vinden, of aan die zaken waarvoor anderen minder belangstelling hebben. In 2007 hebben wij, naast bovengenoemde projecten, op de achtergrond meegedacht over de Zuiderkerk (wederom samen met Heemschut) en de Media-Academie aan de Noorderweg.

Naast monumentenzorg is de werkgroep actief in het volgen, en waar mogelijk beïnvloeden, van het *gemeentelijk beleid*. In 2007 is de werkgroep door de gemeente betrokken bij de voorbereiding van het nieuwe gemeentelijke monumentenbeleid. ‘Albertus Perk’ had reeds meermalen verzocht om eerder bij dit soort ontwikkelingen betrokken te worden, en op dit punt is er dus resultaat geboekt.

Ten aanzien van de *systematiek* van het gemeentelijk beleid heeft ‘Albertus Perk’ gepleit voor meerdere “categorieën” monumenten (zwaarder en minder zwaar), analoog aan de Amsterdamse methode. Dit heeft de gemeente niet overgenomen. Dit betekent dat we voortaan nog maar met twee soorten monumenten te maken hebben: Rijks- en gemeentelijke. De categorie Waardevolle Panden (de “stippen-panden”) is helaas uit de systematiek verdwenen. Wij vinden dit een verschraling.

Dank zij de inzet van werkgroepslid Frank Welgemoed werden bij de restauratie van het fabriekerspand in de Veerstraat ook de originele muurreclames in de oorspronkelijke staat teruggebracht.

Meer resultaat konden wij boeken bij de voorbereiding van de nieuwe gemeentelijke monumentenlijst. Hier heeft de gemeente, onder geheimhouding, met ‘Albertus Perk’ en Hilversum Pas Op! op een prettige manier vooroverleg gevoerd. Wij kregen hierbij de mogelijkheid om panden aan te dragen die ons inziens onterecht niet op de conceptlijst stonden. De werkgroep heeft hier een uitgebreide notitie met onderbouwing voor opgesteld, waarbij de nadruk lag op industriële gebouwen en ensembles. De gemeente heeft uiteindelijk, na advies door de Monumentencommissie, een aanzienlijk deel hiervan overgenomen.

Eveneens beleid zijn de bestemmingsplannen. In vervolg op eerdere reacties heeft de werkgroep in 2007 wederom gereageerd op het bestemmingsplan voor Hilversum-Noord. Uitgangspunt voor ons was daarbij de kwaliteit en de opzet van het stedenbouwkundige plan van deze typische Wederopbouwwijk. Wij hebben – wellicht opmerkelijk – daarom gepleit voor een grote-

re bouwhoogte op het terrein van de te slopen Verrijzeniskerk, op de kop van de Laan 1940-1945. De huidige toren vervult een essentiële rol in het stedenbouwkundig plan, namelijk die van oriëntatiepunt. Hier moet dus een gebouw terugkomen – hoog maar wel slank! – dat deze rol kan overnemen. Wij willen hier een tweede “situatie-Noorderkerk” voorkomen: een te laag, plomp gebouw op de plaats van een voormalige kerktoren.

Een vast punt op de agenda van de werkgroep is al jaren het project *Leesbaar Hilversum*: de “bruine monumentenbordjes”. Inmiddels zijn de meeste bordjes geplaatst. In 2007 zijn nog twee plekken van een leesbare geschiedenis voorzien: het Fabrikershuis aan de Groest 116 en het Boomburgpark. Dit laatste kreeg maar liefst vier grote informatieborden, ieder afgestemd op de ingang waar ze zijn geplaatst. Met deze bordjes is het project *Leesbaar Hilversum* in een rustiger vaarwater gekomen: er is nog een enkel bord in voorbereiding, daarna zal voorlopig alleen “op aanvraag” worden geplaatst. Suggesties en ideeën blijven welkom!

Zoals ieder jaar heeft de werkgroep ook in 2007 weer de *zomerwandelingen door Hilversum* georganiseerd; verschillende werkgroepleden hebben daarbij ook zelf rondgeleid.

In de lente van 2007 is, op initiatief van Janneke Monshouwer, het symposium “Hilversum Tuinstad in ontwikkeling” georganiseerd. De werkgroep heeft actief aan zowel de voorbereiding als de uitvoering van dit Symposium meegewerkt. Doel was om de kansen, die hergebruik van oude gebouwen met zich meebrengt, onder de aandacht van gemeente, woningbouwverenigingen en andere belangstellenden te brengen. Hergebruik van waardevolle panden zou een eerste optie moeten zijn, vooraleer tot sloop wordt besloten. Het symposium gaat in 2008 waarschijnlijk een vervolg krijgen.

Een jaarverslag is niet compleet zonder de “personele consequenties” aan te geven. De werkgroep bestaat al jaren uit zes à zeven leden, ieder met hun eigen specialiteit. Dit is een prettig werkbaar omvang.